

Waar gaat het over?

Participatie gaat over meedoen in de samenleving via arbeid of dagbesteding, onderwijs, onderlinge hulp, vrijwilligerswerk, in verenigingen en sociale netwerken. Iedereen moet kunnen meedoen: jong of oud, man of vrouw, met beperking of zonder. Meedoen geeft dagen weekstructuur en het zorgt voor ontmoeting. Het doen van vrijwilligerswerk zorgt bijvoorbeeld voor meer eigenwaarde en minder gevoelens van stress en eenzaamheid. Het hebben van een baan heeft een positief effect op iemands gezondheid. Dit komt voornamelijk doordat een baan zin en inhoud aan het leven geeft. Voor mensen met lichamelijke, psychische of verstandelijke beperkingen is meedoen minder vanzelfsprekend dan voor mensen zonder beperking.

Wat zijn de ontwikkelingen?

Zowel de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) als de Participatiewet richten zich op participatie, maar het begrip participatie heeft in beide wetten een andere betekenis. De Participatiewet is gericht op het zo snel mogelijk toeleiden van mensen naar de arbeidsmarkt. De Wmo heeft als doel om mensen optimaal deel te laten nemen aan de samenleving, bijvoorbeeld via dagbesteding of vrijwilligerswerk. De Participatiewet kent verplichtingen voor de klant, de Wmo niet. Verplichtingen vanuit de Participatiewet zijn er bijvoorbeeld rondom de tegenprestatie, de Wet taaleis (verplicht Nederlands leren) en de Fraudewet (boetes bij fraude).

Met de komst van de Participatiewet zijn gemeenten verantwoordelijk geworden voor mensen met arbeidsvermogen die ondersteuning nodig hebben. Gemeenten hebben een aantal instrumenten om te zorgen dat mensen met een arbeidsbeperking een plek op de arbeidsmarkt kunnen vinden, zoals loonkostensubsidie en beschut werk. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over extra banen bij reguliere werkgevers, zogenoemde 'garantiebanen' of de 'banenafpraak'. Naast de gemeente heeft ook het UWV een belangrijke rol bij

arbeidstoeleiding van mensen met een arbeidsbeperking, bijvoorbeeld rondom de Wajong en het doelgroepenregister.

Idealiter zouden mensen zich vrij heen en weer moeten kunnen bewegen tussen verschillende vormen van meedoen, al naar gelang hun arbeidsmogelijkheden op dat moment. In de praktijk werkt het vaak nog niet zo, mede omdat de Wmo en de Participatiewet een andere focus kennen met een andere vorm van financiering. Tegelijkertijd zien we ook vernieuwende initiatieven die de behoeften en mogelijkheden van mensen centraal zetten en van daaruit passende ondersteuning en financiering zoeken. Hierbij verbinden ze verschillende wettelijke kaders. Een leidraad voor integrale en mensgerichte participatiebevordering is het door Movisie ontwikkelde [Participatiewiel](#).

Wat kan de Adviesraad Sociaal Domein doen?

- * Is er genoeg verbinding tussen Wmo en Participatiewet en de bijbehorende organisaties, zodat mensen zich vrij bewegen tussen verschillende vormen van participatie?
- * Zijn uitvoerende professionals voldoende toegerust voor het omgaan met, signaleren en begeleiden van mensen met een arbeidsbeperking?
- * Is de afdeling werk en inkomen van de gemeente eenvoudig vindbaar en bereikbaar voor iedereen? Gaan professionals respectvol om met mensen met een ondersteuningsvraag?

Waar kan ik meer informatie krijgen?

- * Movisie: [Informatie over de belangrijkste wijzigingen in de Participatiewet](#)
- * Movisie: [Wmo en Participatiewet, latrelatie of huwelijk](#)
- * Movisie: [Dagbesteding in ontwikkeling](#)
- * Aandacht voor iedereen (AVI): [Kennisdossier Arbeid door mensen met een arbeidsbeperking](#)